

X L I V.

Propositie van Prins Willem van Orange aan de Generaale Staaten, te Delft vergaderd (1), dienende om de Provinciën, in de Unie van de Generaliteit staande, aan te maanen, tot het herstellen der ingesloopen abusfen in de Regeeringe.

1580. 13 December.

Myne Heeren! alzoo wy lanck zoe meer speuren, ende tot onsen grooten leetwefen metterdaet bevinden, dat, by gebreecke

VAN

(1) De aanleiding tot deezs groote Vergadering van alle de Nedeslandfche Provinciën in de generaale Unie staande, befchryft de naauwkeurige Bod. XV B. bl. 227. [225] „ terwyl de Prins van Parma den Staaten over al „ werk verfchaftte, was by hen ook groot gebrek aan „ gelds, groote onordening in de Regeering, en groot „ mistrouwen van de Provinciën onderling: de Prins „ van Oranje in tegendeel was bezorgd, om de Provinciën „ in eendragt te houden, en te besehermen; maar het was „ hem zeer verdrietig, dat van alle de beraatflaagingen zoe „ weinig uitgeregt werdt: de Gedeputeerde van de nader Vereenigde Provinciën waren ook byna in bedenkinge gekomen, dat te Antwerpen (daar de Algemeene Staaten vergaderden) eenige geeften waren, die al 't gene by hen gedaan en gefloten werdt, opzettelyk *studie contradicentia* zогten om verre te fnytan en alle goede Refolutien te veragteren, laatsende hen dunken, dat niemand wys was, dan zy alleen — — — waer door de zaaken in zulk verloop gekomen waren, dat het niet mogelyk was dezelve. zonder andere „ dere

van zoeckere vaste Resolutie ende goede ordre, onse zaecten daegelycx in meerder verloop comen,

dere orde, staande te houden, byzonder alzo de Gemeente alom zeer begon te murmueren, en zelfs scheenen de zaaken by der hand te willen neemen, daar uit niet dan confusie kon ontstaan — — — de Prins van Orango vreeszende, dat uit dit wantrouwen verdere oneenigheid mogte ontstaan, hadt raadzaam gevonden een generaale byeenkomst der Provintien, door de Staaten Generaal, te doen beschryven, tegen den 1 November 1580, in den Hage, welke Vergadering die van Holland verstonden, voor dien tyd bekwaamer en met meerder verzekerdheid, te mogen gehouden worden te Delft. Het oogmerk van den Prins was, eené Vergadering van de Provintien by één te hebben, daar de Afgevaardigden met volkomen Volmagt zouden voorzien zyn, om de groote zaaken, die daar zouden voorgesteld worden, zonder naderen last of ruggespraak, te helpen regelen; ten dien ende werdt by de punten van Beschryving aan de Provintien toegezonden een afschrift van de Volmagt door de vier Leden van Vlaenderen gegeven den 26 September vandat jaar, aan hunne Afgevaardigden op de Vergadering te Antwerpen, houdende last, om met de andere Staaten, met der daad en aenstonds, te nemen en besluten een goede, vaste Resolutie — — — zonder dat van noodt zy, daarom anderen last van hunne Principaalen te verwagten.

Uit de Resolutien der Algemeene Staaten, en van deeze plegtige Vergaderinge, in Eseland voor handen, blykt het, dat de Prins den 24 October afscheid nam van de Vergadering te Antwerpen, om naar Holland te vertrekken, dat egter de byeenkomst maar begonnen is den 28 November, met de Afgevaardigden van Vlaenderen, Holland, Zeeland en Mechelen: den 9 December kwamen die van Brabant, en den 13 December werden de raadpleegingen aangevangen, met het doen van het Voorstel, 'twelk wy, alhier en in het volgend stuk, uitgeeven: Die in de geschiedenis van dien tyd ervaren zyn, kunnen, uit vergelyking van deeze punten met de besluten daar op genomen; opmaaken, in hoe verre aan het oogmerk voldaan zy: de Vergadering scheidde op reyes den 30 January 1581, zy kwam weder by één

men, zynde te beduchten, even verre promp-
telycken daer inne nyet en worde voorfien, dat
de desordren zulcx die overhandt fullen nemen,
dat wy ons ten lesten, tot des geheele Lants
en onfer aller grondlycken verderff ende on-
derganck, buyten alle hope van remedie sul-
len vinden. Van onsen wegen verhopen wy
yastelycken, zoe voor Godt Almachtich als
voor Ulieden, myne Heeren, voldaan, ende
ons met allen vlyt, ernst ende trouwe geque-
ten te hebben, in alle 't gene onsen last ende
bevele eenichfins heeft mogen aengaen, heb-
bende Ulieden, niet alleene vrymoedelycken
ontdeft ende te kennen gegeven, de incon-
veniënten ende periculen, die ontwyffelyck
apparent waren te ryfen, maer oock verclaert
die remedien, die wy tot redresfemente van
des gemeyne Lants faecken, nut, oorboor ende
noodich bevonden; maer nochtans al 't zel-
ve tot noch toe nyet gevordert hebbende, en-
de wy, des nyettemin, nyet willende onder-
wege laeten van 't ghene wy eepichfins ach-
ten, dat soude mogen dienen totter gemeyne
faecke; soe en hebben wy, om in alles ons
devoir ende offitie te voldoen, voer het vuy-
terste remedie, egeen beter oft bequaemer
middel oft wech connen gevinden, dan alhier
een generale ende solemnele Vergaderingē van
allen den Provincien in de Unie van de Gē-
raliteyt staende, te laeten houden, om alsoe t'fa-
men eenen goeden, vasten, zeeckeren voet ende
resolutie in des gemeyne Lants zaecken, tot re-

dras-

ten te Amsterdam den 9 Mey, daar zy affiep den 2 Au-
gustus van dat zelve jaar.

dressemente, vorderinge ende welvaerten van
 dezelve te nemen, Ulieden daeromme zeer
 vrientlycken biddende, de zaecken dese reyse
 zulcx te behertigen, dat, mit Godes hulpe, een
 goet geluckigh eynde, door eene zeeckere en-
 de vaste Resolutie van dese Vergaderinge, te
 verwachten zy, overleggende ter eenre, hoe
 grootelycken wy gehouden ende verbonden
 zyn aen zoe menich duyfent luyden met eeren,
 die vastelyck op Ulieden steunende, allen heur
 geluck, heyl en welvaren Ulieden in handen heb-
 ben gestelt, ende ten anderen, hoe grooten schan-
 de ende disreputatie ghylieden door 't geheel
 Christenryck zoudet behaelen, even verre by
 gebreke van behoorlycke ordre ende goede
 Resolutie, de zaecken in confusie ende ver-
 loop geraecten te vallen; maer alzoo wy ons
 geheelycken verseeckt houden, dat ghy lieden
 U eendrachtelycken begeert te gebruycken,
 ende allen goeden vlyt ende neerfticheyt voor
 te wenden tot redressemente van dese saecken,
 ende de voorderinge van 't gemeyne welvae-
 ren, en wy begerende, naer de maete der ga-
 ve, die ons Godt Almachtich heeft verleent,
 Ulieden daer toe alle goede hulpe ende bystant
 te doene, zoe hebben wy zeeckere (1) poin-
 ten ende articulen schriftelycken laeten stel-
 len, die wy Ulieden alhier zyn exhiberende,
 met ernstigen versuecke sulcx daer op te willen
 letten, als de gewichticheyt van der saecken es
 vereyschende, ende dien volgens, zoe als
 hier boven geseyt es, alsulcken goeden Reso-
 lutie te nemen, als alle goethertige ende vro-
 me Ingesetenen deser Landen van Ulieden zyn
 ver-

(1) Deseze punten volgen alhier N°. XLV.

verwachtende. In de margine stont: Overgegeven by mynen Genadigen Heere den Prince van Oraengien, aen mynen Heeren den Gedeputeerden der Geunieerde Provincien tot Delft versamelt den xiiii^{en} Decembris xvc ende tachtentich. Onderstont: my jegenwoordich. Getteckent. *J. Houfflin.*

Register D. ter Staaten Griffie van Zeeland.

L X V.